

הרעיון צמח אחרי פגישה מקרית עם מכוון פסנתרים עולה מרוסיה

לפני עשר שנים, מספרת אורית פוגל, המנכ"לית שהפכה את

הסימפונט רעננה לאחת התזמורות המובילות בארץ | בראיון

ל"נשים" מסבירה מי שמכונה "אשת הברזל של הסימפונט" למה יצא

לה שם של מרשעת, ומספרת על ההתמודדות שלה כאם חד-הורית

לשניים עם הקריירה ועם מחלת הסוכרת הקשה של בנה

ליאורה הכהן

צילום: רובי קסטור

Xורית פוגל (45), המכונה "אשת הברזל של הסימפונט", החלה את הקריירה הסוכרת שלה כמנכ"לית לפני עשר שנים, והפכה את הסימפונט רעננה לאחת התזמורות המובילות בארץ. במקביל עברו עליה תהפוכות לא פחות סוערות בחייה האישיים. לאחר 15 שנות נישואים לר"ר (למחשבים) אלן פוגל היא החליטה להיפרד ממנו. בתקופת הפרידה לקה בנה בן ה-13 בסוכרת נעורים קשה, שמצריכה התמודדות יומיומית לא קלה, של נסיעות בהולות לבתי-חולים, הורקות אינסולין ועוד. בראיון גלוי לב חושפת פוגל סיפור התמודדות של מצליחנית, שלא תמיד זוכה לפרגון מהקולגות בתחום המוזיקה, אך מוכנה לעשות הכל למען המוזיקאים שלה.

לפני עשר שנים היא חזרה מפריז, שם שהתה לרגל עבודתו של בעלה לשעבר ועסקה בעיצוב פנים ובעיצוב בגדים. "ברגע שנכנסתי להריון עם בתי הבכורה דניאל היה לי ברור שאנחנו חוזרים ארצה. אני חושבת שישראל היא המקום האידאלי לגידול ילדים. במקביל חיפשתי תעסוקה חדשה.

"יום אחד החלטתי לקנות לבתי בת הארבע פסנתר. באותה תקופה היה גל גדול של עלייה מבריה"מ לשעבר. כשהיה צריך לכוון את הפסנתר הגיע מכוון פסנתרים עולה מרוסיה, שסיפר לי על כל המוזיקאים המוכשרים שעלו. התחלתי לפגוש חלק מהם, והיתה לי הזכות לפגוש את המובילים בתחום, כמו יורי גנדלסמן. הפגישות איתם נטעו בי הרגשה שיהיה זה בזבוז איום לא לנצל את השכלתם המוזיקלית הרחבה ונסיונם הרב. היתרון במוזיקה הוא שלא צריך שפה, בעוד שבתחומים אחרים אנשים נאלצים לעבור הסבה מקצועית. "ישבתי וכתבתי 700 מכתבים לכל העולם ואשתו, אנשי ציבור מהכנסת ועד משרד הקליטה והסוכנות. במכתבים הצגתי את עמדותי, שכרתי לנסות להעביר את המשאבים שמועדים למוזיקאים עולים לטובת הקמת תזמורת, שמטרתה המוצהרת תהיה קירוב הקהל לתרבות ולמוזיקה".

הפניות והנרדורים עזרו. פוגל קיבלה לידיה משאבים כספיים לתקופה מוגבלת לצורך הקמת תזמורת של 46 נגנים, ונכנסה במרץ לפעולה.

בלי תמיכה ופינוקי יתר

"לא התכוונתי להיות מנכ"ל", היא אומרת, "לא ידעתי לאן פני מועדות. עשיתי זאת בחרדות יצירה, ללא שכל, ומאוד נהנית. אחרי שהתזמורת הוכיחה את זכות קיומה התבקשנו למנות לה מנהל כללי, ואז הנהלת התזמורת באה אלי בהצעה שאקבל את התפקיד. ביקשתי שזה יהיה לתקופה של חצי שנה בלבד, כדי לברוק אם אני בכלל מתאימה, אבל התוצאות דיברו בעד עצמן ויצאנו לדרך. כיום התזמורת מקיימת 150 קונצרטים בשנה, והיא התזמורת בעלת שיעור ההכנסות העצמאיות הגבוה ביותר בארץ, אחרי הפילהרמונית".

איך קיבלו בבית את עבודתך החדשה? "בינתיים נולדו לי הבת דניאל, כיום בת 15, ואביאל, בן 13. כשנכנסתי לתפקיד הילדים היו קטנים, והם גדלו כמו ילדי קרקס; היו איתי בכל החזרות וההופעות של התזמורת. בעלי, לעומת זאת, היה עסוק מאוד בקריירה שלו. למזלי,

ילדי נולדו לתוך העשייה שלי. הם לא הכירו מציאות אחרת. "התחביב הגדול שלי הוא בישול ואירוח, או יחסית חלק זה בניחול הבית לא היה מקופח, והילדים לא גדלו על ג'אנק פוד. בעלי, שהיה כל חייו קרייריסט, היה עסוק בהתפתחות שלו. לרעתי, הוא שמח שהיה לו שקט ממני. לא קיבלתי ממנו תמיכה מאסיבית ופינוקי יתר".

לאחר שנפרדת מבעליך, בנך חלה לפתע.

"כן, לצערי, לפני כחמש שנים. הכל קרה ביחד. לאחר שנפרדתי מ-15 שנות נישואי לבעלי, אביאל, שהיה אז בן שמונה, חלה בסוכרת נעורים. אני אשה שמאמינה בעין הרע.

בתחלה היו כאלה שראו בי קוריוז זמני

הכל בחיים שלנו היה טוב, ואז, בתוך כל השמיים הכחולים שלי, אביאל חלה. פתאום, ללא שום סיבה מוסברת. המחלה פרצה לאחר סיבוכי ויראלי בעקבות שפעת. אני גם מאמינה שבחיים יש גורליות. הכל קרה לי בחיים בלי כוונה ובלי תכנון. בעניין זה אני מיסטיקנית. אני תמיד אומרת: יש בחיים דברים שקורים אקראי. מה אנחנו עושים איתם, זה כבר תלוי בנו".

איך מתמודדים עם מחלה כזאת?

"כל היום הוא עושה בדיקות, הורקות, נמצא במצבים של טשטוש ואובדן הכרה, נזקק לאשפוזים רבים בבתי-חולים. הלכתי איתו לבדיקה אחרי השפעת, ובבדיקת הדם גילו שהוא קיבל סוכרת נעורים בצורה מאוד חריפה. הוא מטופל בבית החולים שניידר לילדים בפתח-תקוה, מקום שעובדים בו מלאכים ומלאכיות בלבן, עם המון אהבה, חום ואנושיות כלפי כל חולה. היה לנו מול גדול שהגענו לשם.

"בכל שני וחמישי מועקים אותי לבית הספר, ואני כבר רגילה לראות את הניידת של טיפול נמרץ, כי בזמן התקף הוא מאבד את ההכרה ונותנים לו מיד טיפול ווריקה מיוחדת. האמת, די קשה להתרגל למציאות הזאת. אף פעם לא משלימים עם זה. למרות המחלה, אביאל הוא ילד מצטיין, בספורט ובלימודים, והוא מרכז חברתי. הוא גם מופיע כיום מדי ערב בהפקה של 'היהודייה', באופרה

הישראלית החדשה, והוא אוהב את הספורט הלכן, גולש נהדר בסקי. למרות הקשיים, או בגללם, הוא דורש מעצמו מאה חמישים אחוז. כאילו אומר: 'אני אוכיח לכולכם שאני יכול'. אם הוא צריך להופיע באופרה, הוא מגיע חצי שעה לפני כולם, כדי להיות בטוח באופן אישי שלא תהיינה לו שום תקלות. הוא לוקח הכל באחריות אישית, ובסך-הכל הוא ילד בן 13.

"אחותו דניאל מאוד כואבת את המחלה שלו. היא תלמידה מצטיינת, שהחליטה לפנות לתחום הכירטוגרפיה מתוך מחשבה שבעתיד היא רוצה לנסות למצוא פתרון למחלה. היא גם מתנדבת ב'אר"י, אגודה להשתלת איברים, ומעוניינת להתנדב למד"א, מאותה סיבה. הילדים האלה לא יושבים ומדכאים את עצמם בגלל המחלה של אביאל, להיפך: הם נלחמים בה ביחד ומפיקים את המקסימום".

ואיך את, כאמא קרייריסטית, מתמודדת עם המחלה שלו?

"אין לזה קשר לקריירה, אבל יש לזה קשר להיותי אמא. כל השקפת עולמי קיבלה פרופורציות אחרות. הרי שום דבר בעולם אינו עומד מול המחלה שלו ואינו עומד בקריטריונים שלי לעומת הבריאות. עם זאת, לא הפחתי מהדרייב העצום שיש לי לעשות, ליצור, להצליח ולהתנדב.

"דניאל אומרת לי שאני מנפחת לאביאל את האגו. אני עונה לה שבאופן טבעי, החיים כבר מערימים עליי קשיים גדולים בהרבה מאשר על כל אחד אחר. לכן מן הראוי שהוא יאמין בערך עצמו, ולכן אני מעניקה לו מאה חמישים אחוז של אגו, כי מגיע לו. אני מורידה בפניו את הכובע. אני לא יודעת אם במצב שלו אני הייתי עושה את כל מה שהוא עושה. ארבע פעמים ביום לפחות הוא עושה לעצמו ספירת דם".

בעליך לשעבר גם הוא בתמונה. למה נפרדת ממנו?

"אני חייבת לציין שהוא אבא מאוד טוב. נפרדתי ממנו לפני שהילד חלה, והתחלתי את כל חיי מהתחלה. נוצר מצב שהתנהלנו בשני עולמות נפרדים שלא תרמו לקשר בינינו, אלא רק חיבלו, ומצאנו לנכון להיפרד מתוך הסכמה. כאמור, למרות שאנחנו לא חיים יחד, הוא אבא טוב, שמקפיד להיות ולבלות עם הילדים. אין לי כיום אהבה חדשה. אני מאוהבת בילדים שלי ומאושרת בחלקי, אך אני בהחלט אשה מחזרת".

איך את משמחת את הבן שלך?

"אני מקווה שאני אכן משמחת אותו. כרגע, האירוע החשוב ביותר שעומד בפנינו הוא הברית מצווה שלו, שיערך בכותל בעוד כחודש ויכלול סיור בירושלים וארוחת צהריים מפוארת בהילטון, ואנחנו מעניקים לו במתנה נסיעת סקי לצרפת. בארוחת הצהריים יופיעו חברי האמנים, ויהיו עוד הפתעות שאיני יכולה לגלות".

קשה לך כיום, כמפרנסת חד-הורית?

"זה לא פשוט. משקיעים יותר באיכות ומנתבים את האמצעים לדברים שחשובים לנו. אנחנו חיים בבית נפלא, בלב הפארק ברעננה, ומאוד שמחים בחלקנו".

עושים לך כבוד בעולם המוזיקה הישראלי, או שיש אינטריגות?

"יש הרבה אנשים שעושים כבוד, אם כי יש כאלה שבהתחלה ראו בי קוריוז זמני: באה לה בחורה, יחסית צעירה, בלי רקע מוזיקלי, ומנסה ליצור יש מאין. אני התחלתי את הקריירה שלי לפני כעשר שנים בלי שום יומרות. גדלתי והתפתחתי עם התזמורת, ובמשך השנים צברתי הרבה מאוד ידע, הן בניסיון והן מתוך למידה פורמלית באופן אישי. בדרך כלל המוזיקאים שלי מקבלים את דעתי, משום שאני מייצגת את הקהל מבחור".

אומרים עליך שאת מנכ"לית מרשעת, ומאידך נפלאה. "בעיסוק הזה יש המון בעיות, אישיות ומקצועיות, ואני משתדלת לא לערבב את ההתייחסות שלי כאדם עם היכולות והמגבלות שלי כמנכ"לית. בקשר ל'מרשעת' ו'נפלאה', האמת היא שאני שניהם גם יחד. משתדלת כל הזמן להיות בנאדם, אך לא יכולה להקריב את כולם על חשבון בעיות של משהו אחד, ויכול להיות שזה מתפרש כרשעות. אם אני אעזור לנגן אחד, שבאמת יש לו בעיות כלכליות קשות, כתוצאה מכך יוצר גירעון שלא יאפשר לי לשלם את השכר לכולם. אני חייבת לשמור על איזון.

אלפיים מנויים

"למעשה, כל גוף אמנותי הוא נתמך ולא יכול להיות רווחי, אחרת זו לא אמנות. יש לנו קהל מנויים נפלא, המונה כאלפיים איש, ואנחנו היחידים בארץ שמפתחים באופן שיטתי את המוזיקה הישראלית והיהודית".

"אני משתדלת כל הזמן להיות בנאדם, אבל לא יכולה להקריב את כולם על חשבון האחד, וזה מתפרש כרשעות. אם אעזור לנגן אחד שיש לו בעיות כלכליות קשות, יוצר גירעון שלא יאפשר לי לשלם שכר לכולם"

הבן אביאל

הבת דניאל

"אני אשה שחאמינה בעין הרע". אורית פוגל

"כשנכנסתי לתפקיד הילדים היו קטנים, והם גדלו כמו ילדי קרקס; היו איתי בכל החזרות וההופעות של התזמורת. הם לא הכירו מציאות אחרת. בעלי, לעומת זאת, היה עסוק מאוד בקריירה שלו"

כקבוצה שרצתה לעשות שינוי בארץ. יש עוד דברים שאת רוצה להגשים מבחינה אישית? "אשמח לראות את ילדי גרלים ומצליחים ולמצוא את האושר הפרטי שלי. אינני יכולה לענות לך היכן אני אהיה בעוד כמה שנים. אני יכולה לומר לך את התכנון שלי מקסימום עד מחר, מה אני יכולה ורוצה לעשות, אבל החיים לא בנויים רק לפי הרצונות שלנו. החיים מזמנים לנו כל מיני הפתעות, טובות ורעות. אני כל הזמן בתחושה שיש לי עוד הרבה מה לעשות, וכל הזמן נהנית מהנתינה, כי זה מבנה האישיות שלי."

ממס ולתרומות, כמו בארה"ב. התזמורת שלנו יוצאת בסך-הכל פעם בשנה לסיורים בחו"ל. יש לנו גם שיתוף פעולה פורה עם האופרה הישראלית. אני אוהבת את המנכ"לית שלהם, חנה מוניץ, שלדעתי עושה עבודה נפלאה. "אישית, אינני יכולה כל הזמן לטפוח לעצמי על השכם. יש שני אנשים שהולכים איתי לאורך כל הדרך, עם תמיכה ופרגון עצומים: יו"ר העמותה שלנו, עורך הדין יעקב ישראלי, וראש עיריית רעננה, זאביק ביילסקי. אנחנו חבורה מגובשת. התחלנו יחד בפורום הישראלי,

איך את מסבירה שאת מנכ"לית כבר עשר שנים בריצפות? "אני מאמינה שכל עוד אעשה את עבודתי נאמנה, הנהלת התזמורת תהיה מעוניינת להעסיק אותי. אין אדם שאין לו תחליף, ואני מניחה שיהיו כאלה שרצו, או שירצו להיכנס לתפקיד. אני רוצה לעשות אותו על הצד הטוב ביותר, שלא תהיה סיבה להחליף אותי. הייתי שמחה מאוד אם היה לי זמן לטפל בנושא התרבות בארץ בכלל, ולא רק בהקשר של הסימפונט ברעננה. הייתי שמחה להקים לובי לנושאי תיאטרון, מוזיקה ומחול, שיראג לפטורים